

Justis- og beredskapsdepartementet

Ref.: 21/1181

Vår dato: 30.04.2021

Vår saksbehandler/referanse: Tiril Vold Hansen

Høringssvar – Høring - NOU 2020:17 "Varslede drap?" Partnerdrapsutvalgets utredning

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev med referanse 21/1181, og takker for anledningen til å svare på høringen. Innledningsvis vil vi rette en stor takk til partnerdrapsutvalget for godt utført og viktig arbeid. Partnervold er et stort og svært alvorlig problem, som i verste fall kan føre til partnerdrap. Det å forhindre disse krever tiltak. Vi anbefaler derfor Stortinget å gå inn for samtlige av tiltakene som partnerdrapsutvalget anbefaler. I dette høringssvaret vil vi trekke fram noen av tiltakene som vi erfarer er spesielt viktige.

Et styrket krisesentertilbud

Krisesentrene er hjørnesteinen i hjelpetilbudet til voldsutsatte. Likevel er krisesentertilbudet per i dag ikke likeverdig helhetlig, slik loven krever. Siden krisesenterloven trådte i kraft i 2010 har krisesentertilbudet vært kommunens ansvar. Noen steder fungerer samarbeidet med kommunen godt, mens andre steder erfarer krisesentrene at det ikke bevilges tilstrekkelig med ressurser.

Krisesentersekretariatet stiller seg bak utvalgets syn på at en grunnleggende forutsetning for å sikre et trygt og helhetlig krisesentertilbud til personer som utsettes for vold i nære relasjoner er at kommunene fullt ut tar det lovpålagte ansvaret for krisesentertilbudet. Vi støtter derfor utvalgets anbefaling om å tydeliggjøre dette ansvaret i krisesenterloven (se kapittel 17.3.1)

En sentral utfordring som følge av økonomisk ressursknapphet er at flere krisesentre tvinges til å drive tilbudet med lavere bemanning enn det som er forsvarlig. Krisesenterloven bør

derfor innehold en bemanningsnorm. Vi støtter derfor utvalgets anbefaling om å innføre en bemanningsnorm for krisesentrene (se kapittel 17.3.2). Denne anbefalingen krever ytterligere styrking av krisesentrenes finansiering som i utgangspunktet er for dårlig.

Et helhetlig hjelpetilbud

Krisesentersekretariatet har alltid vært en forkjemper for et helhetlig hjelpetilbud. Tilknyttede tjenester til krisesentrene må trå til for å sikre at den voldsutsatte får et godt tilbud i alle ledd.

Kommunen er sentral for å få til god samordning mellom de ulike tjenestene. Et nyttig hjelpemiddel for å sikre dette er kommunale handlingsplaner mot vold. Det er viktig at planen etterleveres, og ikke blir liggende i en skuff. Vi støtter derfor anbefalingene om å innføre en lovfestet plikt for kommunene om å ha en handlingsplan mot vold i nære relasjoner, samt at det bør føres tilsyn med at kommunene etterlever plikten de har for å gi voldsutsatte et helhetlig tilbud (se kapittel 16.12).

Kompetanseløft i hjelpeapparatet

Videre må det finnes tilstrekkelig med voldskompetanse i alle relevante yrker.

Krisesentersekretariatet mener, i likhet med utvalget, at det er behov for et kunnskapsløft gjennom utdanning. Vi støtter derfor anbefalingene om kunnskapskrav i utdanningen for relevante yrkesutdanninger (se kapittel 16.8.1, kapittel 17.1.4, kapittel 17.2.1, kapittel 17.4.1, og kapittel 17.7.1).

Evaluering og tilsyn

Det finnes mange gode hjelpemidler, men disse må tas i bruk

Det finnes allerede en rekke gode hjelpemidler for å forebygge og bekjempe partnerdrap. Eksempler på dette er kontaktforbud med elektronisk kontroll (omvendt voldsalarm) (se kapittel 17.1.2) og risikovurderingsverktøyet SARA (se kapittel 17.1.3)

Krisesentersekretariatet støtter utvalgets anbefalinger om at disse hjelpemidlene må tas i bruk i økt grad.

Partnerdrapskommisjon

En av utvalgets anbefalinger er at det skal etableres en nasjonal partnerdrapskommisjon (se kapittel 18). Krisesentersekretariatet fremmet forslag om å få en havarikommisjon til å

granske partnerdrap allerede i 2003. Gjennom å fange opp utfordringer i hjelpeapparatet, følge med på utviklingen i hjelpeapparatets håndtering av slike saker, og vurdere endringer underveis, vil en permanent partnerdrapskommisjon kunne bidra til at fremtidige tilfeller av partnerdrap forebygges og forhindres. Anbefalingen fra utvalget om å opprette en nasjonal permanent partnerdrapskommisjon er derfor også noe vi støtter helhjertet.

Informasjon om vold og overgrep

Utvalget anbefaler videre at det jevnlig gjennomføres tilpassede nasjonale informasjonskampanjer om vold i nære relasjoner, partnerdrap, hjelpetilbud, varslingsplikt og avvergeplikt. Det må gjennomføres en landsdekkende informasjonskampanje for å informere om krisesentertilbudet. Videre bør nasjonalt tilgjengelige nettressurser, telefonlinjer og chat som gir informasjon om vold og overgrep og om mulighet for rask hjelp, styrkes og gjøres bedre kjent (se kapittel 16.9 og kapittel 17.3.3). Krisesentersekretariatet har gjennom egne informasjonskampanjer mot partnerdrap erfart behovet for å styrke befolkningens kunnskap om hjelpetilbudet. Vi støtter derfor disse anbefalingene.

Avsluttende kommentarer

Vi har sagt det før, og vi må gjenta det igjen og igjen: mange av partnerdrapene er varslede drap som kunne ha vært forhindret. Heldigvis finnes det tiltak for å forebygge partnerdrapene, men det er på høy tid at de tas i bruk. Vi anbefaler derfor Stortinget å gå inn for samtlige av tiltakene som foreslås i utredningen, og vil understreke viktigheten av følgende anbefalinger:

- Kommunenes ansvar for å sikre gjennomføring og finansiering av krisesentertilbudet må tydeliggjøres i krisesenterlova (kapittel 17.3.1)
- Det bør utredes å innføre en bemanningsnorm for krisesentrene (kapittel 17.3.2)
- Det bør innføres en lovfestet plikt for kommunene om å ha en handlingsplan mot vold i nære relasjoner (kapittel 16.12)
- Det bør føres tilsyn med at kommunene etterlever plikten (kapittel 16.12)
- Kompetanseløft i hjelpeapparatet (kapittel 16.8.1, kapittel 17.1.4, kapittel 17.2.1, kapittel 17.4.1, og kapittel 17.7.1)

- Det må sikres økt bruk av kontaktforbud med elektronisk kontroll der det er relevant (kapittel 17.1.2)
- opprette en nasjonal permanent kommisjon som skal gjennomgå saker om partnerdrap (kapittel 18.1)
- Det bør innføres en lovfestet plikt for politiet til å bruke en oppdatert utgave av risikovurderingsverktøyet SARA i alle partnervoldssaker som er anmeldt etter straffeloven §§ 282 og 283, (kapittel 17.1.3.1)
- Det må jevnlig gjennomføres tilpassede nasjonale informasjonskampanjer om vold i nære relasjoner, partnerdrap, hjelpetilbud, varslingsplikt og avvergeplikt (kapittel 16.9)
- Det må være nasjonalt tilgjengelige nettressurser, telefonlinjer og chat som gir informasjon om vold og overgrep og om muligheter til å få hjelp raskt, og det må jevnlig spres tilpasset informasjon om disse ressursene (kapittel 16.9)
- Det må gjennomføres en landsdekkende informasjonskampanje for å informere om krisesentertilbudet (kapittel 17.3.3)

Med hilsen

Krisesentersekretariatet

Daglig leder

Idun Moe Hammersmark

Kommunikasjonsansvarlig

Tiril Vold Hansen